

Karkkilan Pyhäjärven kunnostussuunnitelma / luonnos 22.10.2025

Ympäristölautakunta 30.10.2025
52/11.05.03/2022

Esittelijä: Kaupunkikehitysjohtaja Rantanen Marja
Valmistelija: Ympäristöpäällikkö Siik Pirjo

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry on laatimassa Karkkilan Pyhäjärven kunnostussuunnitelmaa. Sen ensimmäinen luonnosversio on toimitettu ympäristölautakunnan kommentoitavaksi. Suunnitelma on pääosin valmis, mutta muutamat kappaleet (mm. Kivistönkosken padon ja säännöstelyn vaikutus, maaperätiedot, kuormituksen vähentäminen) ovat puutteellisia. Myös joitakin yksityiskohtia tullaan vielä täydentämään ja tarkistamaan.

Pyhäjärvi sijaitsee Karkkilan keskustaajamassa ja sillä on erittäin suuri merkitys asukkaiden virkistyskäytölle. Vuonna 2019 tehdyssä asukaskyselyssä Pyhäjärvi ja sen ongelmat tuotiin esille monissa vastauksissa. Myös järven tilasta huolestuneita yhteydenottoja tulee aina silloin tällöin. ELY-keskuksen viimeisimpien luokittelujen mukaan järven ekologinen tila on hyvä, mutta vuosittaisessa vedenlaadun seurannassa havaitaan, että alusvedessä on säännöllisesti hapen vajausta niin talvisin kuin kesäisin. Pohjan läheisen alusveden hapettomuus aiheuttaa fosforin liukenemista pohjasedimentistä veteen eli järven sisäistä kuormitusta, mikä näkyykin syvänealueella. Pyhäjärvelle oli aikoinaan hapetussuunnitelma, jonka mukaan Pyhäjärven syvännettä oli tarkoitus ilmastaa vuodesta 2010 alkaen, mutta hapettaminen lopetettiin jo muutaman vuoden jälkeen.

Pyhäjärveen tulee kuormitusta kaupungin taajamasta ja muualta järven lähivaluma-alueelta sekä Saavajoen kautta järven pohjoispuolen maa- ja metsätalousvaltaiselta valuma-alueelta. Fosfori- ja typpikuormituksesta valtaosa tulee Saavajoen kautta. Lisäksi lähivaluma-alueelta tulee varsinkin fosforikuormitusta suoraan järveen. Pyhäjärven länsipuolelle laskevan Ratinojan kautta tulee pieni määrä kuormitusta, mikä vaikuttaa etenkin järven länsiosaan. Pyhäjärvi on fosforirajoitteinen eli fosfori säätelee levien kasvua. Fosforikuormitus järveen on yli kaksinkertainen järven kriittiseen kuormitukseen nähden.

Kunnostussuunnitelmassa esitetään suositukset Pyhäjärven kunnostustoimista sekä jatkoselvityksistä kunnostustyön edistämiseksi. Tärkeimpänä kohteena pidetään ulkoisen kuormituksen vähentämistä, mutta resurssien salliessa voidaan tehdä toimia myös sisäisen kuormituksen vähentämiseksi. Ulkoista kuormitusta voidaan vähentää mm. parantamalla metsätalouden vesiensuojelua, soita ennallistamalla, vähentämällä pelloilta tulevia ravinteita viljelykäytäntöjä muuttamalla ja maanparannusaineiden käytöllä sekä vanhojen kosteikkojen kunnostuksilla ja uusilla kosteikoilla. Etenkin keskusta-alueella olisi hyvä tehdä selvitys hulevesikuormituksesta sekä kartoitus hulevesien käsittelymahdollisuuksista. Myös haja-asutusalueen jätevesien käsittelyn valvonnalla ja käsittelyä koskevalla neuvonnalla voidaan ravinnepäästöjä vähentää, mutta myös ehkäistä veden hygieenisen tilan huonontumista. Sisäisen kuormituksen vähentämiseksi suunnitelmassa suositellaan petokalakannan vahvistamista. Vedenlaadun säännöllisen seurannan avulla saadaan tietoa järvestä tapahtuvista muutoksista ja tehtyjen

toimenpiteiden vaikutuksista. Tutkimusten perusteella pystytään myös kunnostustoimenpiteet kohdistamaan oikein.

Ehdotus:

Kaupunkikehitysjohtaja Rantanen Marja

Ympäristölautakunta päättää

- 1) merkitä Pyhäjärven kunnostussuunnitelman luonnosversion tiedokseen.
- 2) jatkaa vedenlaadun seurantaa Pyhäjärven ja Saavajoen näytteenottopisteestä kunnostussuunnitelmassa esitetyllä tavalla talousarviossa tähän varatun rahoituksen puitteissa.

Päätös: